



علم بدون آزادی شکوفانمی‌شود

رئیس جمهوری در جمع استادان و دانشجویان دانشگاه شهید بهشتی:

رئیس جمهوری در جمع استادان و دانشجویان دانشگاه شهید بهشتی:

علم بدون آزادی شکوفانمی‌شود

فضای دانشگاه باید امن باشد نه امنیتی

رئیس‌جمهوری در اجلاس روسای دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها، پارک‌های علم و فناوری و مراکز آموزشی و تحقیقاتی که با شعار «گفتمان علم و فناوری؛ کلید اقتدار ملی» در دانشگاه شهید بهشتی برگزار شد با تأکید بر اینکه امروز در کشور به دانشگاهی نیاز داریم که دارای اثر تولید قدرت و ثروت بوده و علم و پژوهش آن به بهبود وضعیت زندگی مردم در جامعه منتهی شود، گفت: دانشگاهیان باید پرچمدار آشتی در جامعه بوده و با ترویج اعتدال، عقلانیت و فاصله گرفتن از افراط و تندی‌های نابجا و پیگیری منافع ملی زبان علم و عقلانیت را در کشور گسترش دهند.

وی با اعلام این که دانشگاه باید آزادی آکادمیک خود را باز یابد و تحقیق و آزادی، توسعه علمی و آزادی همواره دستشان در دست یکدیگر است گفت: ما نیاز به محیط امن در دانشگاه داریم نه محیط امنیتی.

رئیس‌جمهور اضافه کرد: هیچ‌جا علم و تحقیق را بدون محیط آزاد نمی‌توانید بیابید. نیازمند محیطی امن در دانشگاه‌ها هستیم. اما نیاز به محیط امنیتی نداریم. دانشگاه باید فضایش، فضای علم باشد، نه سیاست‌زدگی. فضای دانشگاه باید فضای آرام داشته باشد، اما نه فضای خاموش. به دانشگاهی نیاز داریم که در آن آموزش، تعلیم و پژوهش، تحقیق و بینش باشد و دانشوری و روشنفکری آن دانشگاه بتواند فضای جامعه را عوض کند.

وی افزود: ما دنبال دانشگاهی نیستیم که در کنجی تحقیق کند و تحقیقش به جامعه برنگردد. دنبال تحقیق، فقط تا تدوین مقاله نیستیم. چرخه علم و فناوری در دانشگاه ما باید کامل شود. ما نیاز به پژوهش‌های توأم با اخلاق داریم. نیاز به پژوهش‌هایی داریم که اصیل و محقق از تلاش خود مایه گذاشته باشد، ما هم معلم، مدرس و هم محقق و پژوهشگر می‌خواهیم، هم روشنفکر و دانشور. تعلیم یافته دانشگاه که اهل تحقیق است و مسایل فرهنگی و اجتماعی و سیاسی خود را، برای حل مسایل اجتماعی و سیاسی از علم بهره می‌جوید و آن دانشور و روشنفکر می‌شود. ما نیاز به هر سه داریم؛ معلم محقق روشنفکر.

توازن کمیت با کیفیت

رئیس‌جمهور با اعلام این که دولت دنبال دانشگاهی است که بین کمیت و کیفیت توازن باشد افزود:

خیلی خوشحال می‌شوم که بشنوم ۴۰ هزار دانشجوی دکترا داریم. اما شما دانشگاه‌های دنیا را نگاه کنید ببینید دانشجوی دکترای آن چند نفرند. ما که افتخار می‌کنیم همه دارای PHD باشند، تحقیق کرده باشند و مراحل علمی را پیموده باشند، خیلی خوب است، اما واقعاً کیفیت لازم هم وجود دارد؟ اگر شما بگویید هست من خوشحال می‌شوم. من قضاوت شما را می‌پذیرم. شما روسای دانشگاه‌ها هستید، شما رؤسای پژوهشگاه‌ها و پژوهشکده‌ها و مدیران و مسئولان پارک‌های علم و فناوری هستید. می‌پذیرم اگر شما بگویید کیفیت‌دار است. اما کمیت ما با کیفیت ما باید توازن داشته باشد.

وی افزود: درست است که گول کنکور را پشت سر گذاشتیم. درست است وحشت کنکور برای آنهایی که در دوره کارشناسی می‌خواهند وارد شوند، آن گول تقریباً کنار رفته اما مشکلات ما حل شده است؟ دانشگاه‌های ما دارای کیفیت مطلوب هستند؟ اصلاً شما در دانشگاه می‌خواهید چه کار کنید؟ شما دنبال این هستید که غنچه‌ها را به گل شکوفای معطر تبدیل کنید، شما دنبال شکوفایی هستید، شکوفایی ذهنی، علمی دانشجویان.

رئیس‌جمهور اضافه کرد: علم، رمز نمی‌شناسد، تحقیق، خط قرمزهایی را که امروز در جامعه ما معمول است نمی‌شناسد. خط قرمز تحقیق و علم، منافع و مصالح ملی است. این خواست و نیاز مردم است و اینها برخی خط قرمز نیست، خط راهنماست.

چرا در علوم انسانی پیشرفت نمی‌کنیم؟ چرا در ژنتیک و شبیه‌سازی و انرژی‌های نو پیشرفت می‌کنیم و در علوم انسانی، حقوق و اقتصاد و علوم اجتماعی پیشرفت نمی‌کنیم؟ چرا صاحب نظریه نیستیم چرا در طب و شیمی پیشرفت می‌کنیم. در شیمی، فیزیک و پزشکی خط قرمز ندارید و راحتید. در علوم سیاسی که می‌آید خط قرمز دارید.

وی با اعلام این که آدم دو چشم دارد و می‌تواند فقط روبرویش را ببیند؛ هشت تا چشم که ما نداریم، هم پشت را ببینیم، هم شمال، هم جنوب هم فوق و ... این که نمی‌شود افزود: خدا دو چشم که بیشتر به آدم نداده است. ما روبرویمان را می‌توانیم ببینیم. یعنی آینده را باید ببینیم. یعنی منافع ملت را باید ببینیم. هی باید برگردم پشت سر را نگاه کنم. کافی نیست که پشت سر را نگاه کنید. دائم باید راست را نگاه کند، راست را که نگاه می‌کنید کافی نیست باید چپ را نگاه کنید، چپ را که نگاه کنید کافی نیست باید به آسمان‌ها و اعماق زمین نگاه کنید، آیا این می‌شود تحقیق؟ این می‌شود محیط امن؟ این دولت محیط امن را برای دانشگاه می‌پسندد. یعنی احساس امنیت کنند. همه ما باید فضا را برای رشد علمی دانشجویانمان آماده کنیم و بتوانیم در رشته‌های مختلف تحقیق لازم را انجام دهیم و صاحب نظریه بشویم.

رئیس جمهور تاکید کرد: البته که همه استادان و دانشجویان ما انقلابشان و کشورشان و فرهنگشان و اسلامشان را دوست دارند اما یک عده شدند متولی و همه مردم مشکوک شدند و مورد شک و تردید هستند. شما چه کاره هستید که خودتان را متولی همه چیز می‌دانید. با یک شعار، آدم متولی می‌شود. با یک چهره و قیافه آدم متولی می‌شود. به چه مناسبت شما دلسوزتر از دیگران هستید. بگذارید یک محیط باز ایجاد شود، مردم ما عاشق کشورند، عاشق اسلامند، عاشق انقلابند و عاشق امام‌اند. قانون اساسی را قبول دارند. رهبری نظام را قبول دارند، چرا به همه شک می‌کنیم ما؟ طرف هر چه قسم می‌خورد ما قبول نمی‌کنیم.

وی افزود: این قدر در این زمینه، خوب محقق هستیم. تمام زندگی طرف را بررسی می‌کنیم. واقعاً آدم بیکار چقدر داریم؟ تمام سخنرانی‌ها و تمام نوشته‌ها، مقالات را بررسی می‌کنیم، تا یک نقطه ضعف پیدا کنیم آن را بزرگ، بزرگ و بزرگتر کنیم. دست برداریم از این کارهای جناحی و حزبی. این جناح آن جناح، راست و چپ. بس است یک مقدار به فکر مردم باشیم. مقداری به فکر کشور و آینده باشیم. البته در کنار پرورش و فلاح بخش علمی و تحقیقی باید به فکر بخش اجتماعی و سیاسی هم باشیم.

رئیس جمهور با اشاره به این که شناخت جهان و شناخت سیاست در دانشگاه باید انجام بگیرد اما این معنایش این نیست که دانشگاه مرکز حزب و یا جناح باشد. هیچ کس حق ندارد با پول بیت‌المال برای تبلیغ یک حزب یا یک جناح در دانشگاه کار کند افزود: ما باید برای ارتقاء افکار اجتماعی و سیاسی دانشجویان تلاش کنیم. ما باید برای آشنایی با دانشجویانمان نسبت به حقوقشان و حقوق شهروندی تلاش کنیم. باید نسبت به آشنایی دانشجویانمان با فضای جهانی تلاش کنیم. به چه مناسبت، کسی باید برای این حزب و آن حزب، یا آن جناح و این جناح تلاش کند. جناح سر جای خودش. بروید یک ساختمان با پول خودتان درست کنید. از جیب مبارک، چرا از جیب بیت‌المال. بروید ساختمان درست کنید. آنجا جمع و تبلیغ کنید. هر کاری می‌خواهید بکنید. خیلی هم خوب است، اشکال ندارد استقبال می‌کنیم. دولت هم لازم باشد کمک می‌کند.

وی افزود: اما دانشگاه متعلق به ملت است. متعلق به یک جناح نیست. کلاس دانشگاه برای همه است. حتماً بعضی از گزارش‌هایی که به دست ما می‌رسد نادرست است. من که باور نمی‌کنم کسی در یک سمتی باشد و جایگاهی داشته باشد. به عنوان معلم دانشگاه، استاد، مدرس بخواهد بین دانشجویان فرقی بگذارد. من باور نمی‌کنم. که بگوید این برای این جناح است اون برای آن جناح است. من باور نمی‌کنم نمی‌شود.

رئیس جمهور تاکید کرد: استادان، بزرگان، روسای دانشگاه‌های ما، مسئولان وزارت علوم ما امکان ندارد این چنین باشند. بیاییم هم قسم شویم شایسته‌سالاری، هر که عالمتر و آگاه‌تر است اخلاقی‌تر و فداکارتر است برای این کشور و این ملت را قدر بنهیم و ارج بنهیم فضا را برای پیشرفت آماده کنیم. ما باید فضای لازم را برای رشد سیاسی دانشجویان آماده کنیم نه رشد جناحی. رشد سیاسی وظیفه ماست. این برای کشور ما ضرورت دارد.

دانشگاه راه حل است

روحانی اضافه کرد: ما در دانشگاه و در مراکز علمی که در اختیار داریم باید بدانیم که از نظر این دولت دانشگاه راه حل است. دانشگاه مسأله نیست. بعضی‌ها خود دانشگاه و استاد و دانشجو را مسأله می‌دانند و می‌خواهند آن مسأله را حل کنند. آن وقت می‌رسیم به ستارگان و آسمان دانشجوی ستاره‌ای از آنجا شروع می‌شود. دانشگاه را مسأله می‌دانند، ان شاء الله که اینجور نیست و الان دیگر چنین وضعی نداریم. بعضی‌ها دانشگاه و دانشجو را تهدید می‌دانند و نه فرصت. از نظر دولت تدبیر و امید دانشگاه مسأله نیست و دانشگاه راه حل است. از نظر این دولت چون دانشگاه راه حل است پس دانشگاه باید منتقد و اظهار نظر کند. دانشگاه باید کمک کند، پس دانشگاه باید راه بدهد.

رئیس جمهور تاکید کرد: از نظر آنهایی که دانشگاه مسأله است باید مرتب مراقب بود نه با چشم که با دوربین‌های متنوع باید مراقب بود. ما این را نمی‌پذیریم. این دولت نمی‌پذیرد که دانشگاه مسأله است. دانشگاه راه‌حل برای کشور است. ما می‌خواهیم دانشگاه جهانی بیندیشد، جهانی فکر کند و جهانی تحقیق کند. اما ملی و محلی عمل کند. اما چرا دانشگاه ما با بازار کار ما تناسب ندارد. شما باید به دولت کمک کنید. دولت باید دولت دانش‌بنیان مدرن باشد. دانشگاه است که باید به میدان بیاید و کمک کند. شما به ما راه‌حل بدهید. شما در بخش اقتصاد و سیاست به ما راه‌حل بدهید. خود شما باید دانشگاه را نقد کنید. رئیس جمهور با طرح این پرسش که چرا دانشگاه خاموش است؟ چرا استادان خاموشند؟ افزود: ما شهادت سقراط‌وار را می‌خواهیم. از چه می‌ترسید؟ چرا یک کار بزرگ بین‌المللی انجام می‌شود. استادان دانشگاه خصوصی برای رئیس‌جمهوری نامه می‌نویسند. چرا نمی‌آیند حرف بزنند و صحبت کنند؟ لاقلاً این توافق ژنو اولین گشایش برای دانشگاه و برای پول دانشجویها بود. فقط یک عده معدود که از جای معدود تغذیه می‌شوند. آنها باید حرف بزنند. آنها هم البته حرف بزنند اشکال ندارد، نقد کنند اشکال ندارد، چرا یک عده کم‌سواد بیایند حرف بزنند؟ استادان دانشمند ما بزرگان دانشگاه ما خصوصی چرا حرف می‌زنند و نمی‌آیند در میدان.

وی افزود: آینده تاریخ بر ما نمی‌بخشد. ما یک رسالت بسیار سنگینی بر دوش داریم چرا وقتی ما یک قدم برمی‌داریم صهیونیست‌ها شب و روز داد و فریاد می‌زنند و عصبانی‌اند؟ چرا برخی از کشورهایی که از لحاظ جغرافیایی همسایه ما هستند و نزدیک ما هستند همه جا داد می‌زنند و فریاد می‌زنند. معلوم است که کار بزرگی صورت گرفت. معلوم است اقدام مهمی صورت گرفته است. این اقدام از آثار دانشگاه است. آنهایی که در مذاکره حرف می‌زنند تربیت شده دانشگاه‌ها هستند. آنهایی که امروز تصمیم می‌گیرند، تربیت شده دانشگاه‌ها هستند. چرا نمی‌آییم در جامعه. چرا وصل نمی‌شویم به دریای خروشان مردم. اکثریت قاطع قریب به اتفاق جامعه ما خوب می‌بینند و خوب می‌فهمند. من در بخش آسایشگاه‌ها جانبازهای عزیز را زیارت می‌کنم. آنها هم دقیق می‌دانند چه خبر است. می‌دانیم کی‌ها هستند. دارند چه کار می‌کنند. همه ما می‌دانیم. محاسبه‌گری را کنار بگذاریم. اینکه دیگران ما را ملامت می‌کنند کنار بگذاریم. اینکه کی‌ها به ما به به و چه می‌گویند کنار بگذاریم.

دنبال آشتی هستیم نه رویارویی

رئیس جمهور تاکید کرد: من نمی‌خواهم نقد کنم. می‌خواهم خود شما خودتان را نقد کنید. دانشگاه از خودش نقد کند. بحث من فقط سیاست خارجی نیست. ما دنبال آشتی نمی‌خواهیم برویم؟ می‌خواهیم رو در روی هم بایستیم؟ ما می‌خواهیم یک نکته‌ای که در گذشته دور یا نزدیک بوده آن را رها نکنیم. پیغمبر چنین عمل می‌کرد؟ مگر ما تابع پیغمبر اسلام نیستیم؟ مگر نیامد در مکه آن همه افراد بدخواهی که سالیان دراز بر او و یارانش ظلم کرده بود، نه ظلم عادی، زیر شکنجه آنها را کشته بودند. بزرگترین ظلم تاریخ را انجام دادند وقتی پیغمبر فاتح، وقتی پیغمبر پیروز در مکه آمد چه گفت؛ نگفت فذهب فان.. الیوم یوم المرحمه. نگفت امروز که ما پیروزم روز انتقام نیست. روز رحمت است. نگفت بروید و همه آزادید. برای سرسخت‌ترین دشمن خود، خانه‌اش را تبدیل کرد به مأمن. گفت هر که به خانه‌اش برود در امن است و هر که در خانه ابوسفیان باشد در امن است. ما تابع چنین پیغمبری هستیم. این انقلاب برای این بود. این ۲۲ بهمن برای این بود که ما اسلام را و اخلاق را حاکم کنیم؛ این اعتدال، اعتدالی که می‌گوییم، یعنی عقلانیت، اعتدال یعنی منافع کشور، اعتدال یعنی مدارا، اعتدال یعنی فاصله گرفتن از افراط، تندروی‌های نابجا، کی می‌خواهد این پرچم را به دوش بگیرد. شما هستید و باید به دوش بگیرید. ملت کار خودش را در ۲۴ خرداد انجام داد. ما می‌خواهیم دنباله‌رو باشیم، دنباله‌رو راه ملتمان.

وی اضافه کرد: از بحث‌های سیاسی هم بگذرم. در رفتاری‌های مردم، مشکلات مردم، دانشگاه نمی‌خواهد بیاید. در محیط زیست نمی‌خواهد بیاید در هوای آلوده نمی‌خواهد بیاید وارد شود. من نمی‌خواهم بگویم تحقیقات بنیادین انجام ندادیم اما امروز برخی از تحقیقات کاربردی مورد نیاز جامعه ما یک ضرورت و وظیفه است، امروز بیاید در هر استانتان جهانی بیندیشید و ملی و محلی عمل کنید. در استان خودتان، دانشگاه خودتان، دانشگاه استان نمی‌خواهد به مسایل استان بپردازد. برایش راه‌حل پیشنهاد کند، تحقیقاتش را در آن مسیر قرار دهد. مدام به فکر ISI نباشیم، به فکر امتیاز نباشیم. رها کنیم این شرک‌ها را و به فکر کشورمان و ملتمان باشیم.

وی با اعلام این که ما باید دانشگاه را مرکز علم و تحقیق و مرکز پرورش قرار دهیم و دانشجو را به عنوان کاردان و کارآفرین برای توسعه کشورمان و مسیر ترقی آماده کنیم افزود: من خواهش می‌کنم همه عزیزان در کشور بگذارند وزارت علوم به وظیفه قانونی خود عمل و قانون را اجرا کند. اگر وزیر مسئول است باید به مسئولیت خودش عمل کند. دولت از کار قانونی و از اجرای مسئولیت وزیر محترم علوم که خود از اندیشمندان و فرهیختگان و ایشان مورد احترام اکثریت قاطع استادان است، بگذاریم. وزارت کار خودش را انجام می‌دهد. بگذاریم روسا به وظیفه خودشان عمل کنند. بگذاریم فضایی را ایجاد کنیم که در آن فضا در دانشگاه تحمل را بالا ببریم. اشکال ندارد یک دانشجویی و یک گروهی به یک فکر سیاسی خاصی وابستگی داشته باشند.

اشکالی ندارد، آزادند اما در دانشگاه بگذاریم محیط مدارا درست شود ما در دانشگاه زبان علم و زبان عقلانیت را گسترش دهیم.